

Ons kenmerk	DOC-00050610	Maastricht	7 mei 2020
Bijlage(n)	2, handreiking 2018 en aanvraag	Verzonden	7 mei 2020

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Mijnbouwwet

Vergunning artikel 151 Mijnbouwbesluit

Nieuwe Groeve St. Joseph te Cadier en Keer

Zaaknummer: 2020-201468

INHOUDSOPGAVE

1	De aanvraag	3
2	Procedure	3
3	Belangenafweging	3
3.1	Beleid	4
3.2	Beoordeling van de aanvraag	5
4	Besluit	6
5	Voorschriften	7
6	Groevekaart	10
7	Rechtsbescherming	12
8	Afschriften	12

1 De aanvraag

Bij brief, ontvangen op 6 februari, is een aanvraag ingediend door [REDACTED] (hierna “aanvrager” genoemd), om een vergunning op grond van artikel 151 van het Mijnbouwbesluit (Stb. 2002, 604) voor gebruik, anders dan het winnen van kalksteen, van gedeelte van de groeve plaatselijk bekend als “Nieuwe Groeve St. Joseph”, gelegen zoals weergegeven met geel gekleurde delen op de groevekaart in hoofdstuk 6.

De groeve is gelegen in de gemeente Eijsden - Margraten, onder de percelen kadastraal bekend, secties C en P, nummers C 1117 (ingang en nooduitgang), C1107, P25, P26.
De coördinaten van de hoofdingang van de groeve zijn X 180.512, Y 316.222.

Concreet vraagt aanvrager een vergunning aan voor het gebruik van een gedeelte van de Nieuwe Groeve St. Joseph voor vleermuistellingen, erkend berglopen en rondleidingen, waarbij er sprake is van intensief gebruik. Het betreffende gedeelte van de groeve heeft een oppervlakte van ongeveer 0,17 ha en is momenteel niet in gebruik.

2 Procedure

De aanvraag is afgehandeld met toepassing van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

Wij wijzen u erop dat voor het verrichten van de activiteit waarvoor bij dit besluit een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 151 van het Mijnbouwbesluit, mogelijk nog andere vergunningen en/of ontheffingen zijn vereist. Het gaat hier om de volgende andere vergunningen en/of ontheffingen:

1. een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8 en/of 3.10 van de Wet natuurbescherming;
2. een andere vergunningen en/of ontheffingen op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente Eijsden - Margraten.

Wij geven u in overweging om in verband met de mogelijk vereisten onder 1 contact op te nemen met het cluster VTH van de provincie Limburg middels e-mail infownb@prvlimburg.nl of telefoonnummer 06 389 76 49. Verder geven wij u in overweging om in verband met de mogelijk vereisten onder 2 contact op te nemen met de gemeente Eijsden - Margraten.

3 Belangenafweging

Ingevolge het bepaalde in artikel 151, tweede lid, juncto artikel 146, tweede lid, van het Mijnbouwbesluit, worden aanvragen om een vergunning voor gebruik van een groeve voor een ander doeleinde dan het winnen van kalksteen slechts getoetst aan het belang van de bescherming van de veiligheid met het oog op instorting. In het belang van de veiligheid met het oog op instorting kunnen aan de vergunning voorschriften worden verbonden of kan deze onder beperkingen worden verleend.

3.1 Beleid

3.1.1 Intensief en extensief gebruik

De laatste 400 jaar is er in de mergelgroeven in Zuid-Limburg commercieel kalksteen gewonnen. Tegenwoordig wordt alleen nog in de groeve van Sibbe (gemeente Valkenburg aan de Geul) kalksteen gewonnen. Veel ondergrondse groeven worden momenteel voor andere doeleinden gebruikt dan kalksteenwinning. Ook hiervoor is een vergunning nodig op basis van het Mijnbouwbesluit.

In het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling zijn artikelen opgenomen over metingen naar de gesteentemechanische veiligheid van een groeve en maatregelen ter bescherming van de veiligheid van een groeve met het oog op instorting. Artikel 1.9.2, onder f, van de Mijnbouwregeling bepaalt bijvoorbeeld dat bij de aanvraag om een vergunning tot gebruik van een groeve voor andere doeleinden dan kalksteenwinning, een beschrijving van de wijze waarop en de frequentie waarmee de metingen naar de gesteentemechanische veiligheid in de groeve worden uitgevoerd, dient te worden verstrekt. De wijze waarop en de frequentie waarmee deze metingen op grond van artikel 152, tweede lid, sub b, van het Mijnbouwbesluit moeten worden uitgevoerd is afhankelijk van de intensiteit van het gebruik van de groeve en de ervaring van de gebruikers en/of bezoekers van de groeve. In verband hiermee wordt bij de vergunningverlening gebruik gemaakt van de bij dit besluit behorende “Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 29 maart 2018”, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen intensief en extensief gebruik van een groeve en het gebruik van een groeve door erkende berglopers.

Een volledige controle van de gesteentemechanische veiligheid (dus naar pilaar- en plafondstabiliteit) van een groeve is noodzakelijk bij intensief gebruik van de groeve. Indien de groeve hetzij wordt gebruikt door de zogenaamde erkende berglopers, hetzij slechts extensief wordt gebruikt, kan worden volstaan met een quickscan van de gesteentemechanische veiligheid van de groeve.

Onder extensief gebruik wordt verstaan het incidenteel gebruik van een groeve door één of enkele personen. Voorbeelden van extensief gebruik kunnen zijn:

- Onderzoek: (cultuur)historisch, flora/fauna (bijv. vleermuistellingen), geologisch, genealogisch, aardkundig.
- Incidenteel kleinschalig bezoek aan de groeve van personen onder begeleiding.

Onder extensief gebruik wordt niet verstaan het regelmatig gebruik van een groeve door enkele of meerdere personen of het incidenteel gebruik door grote groepen.

Intensief gebruik van een groeve is alle gebruik van een groeve dat niet kan worden aangemerkt als extensief gebruik of als gebruik door erkende berglopers.

In het geval sprake is van gebruik door erkende berglopers, speelt de grootte van de bezoekersgroep en de frequentie van het gebruik geen rol. Erkende berglopers hebben immers een opleiding (theorie en praktijk) in de gesteentemechanische veiligheid van groeven succesvol afgerond, hebben een minimum aantal uren in de groeven gelopen en kennen de weg in die groeven waarvoor zij zijn erkend goed. Hierdoor zijn zij in staat om wijzigingen in de gesteentemechanische veiligheid van de groeve op te merken en daar adequaat op te reageren.

Uit de aanvraag zal daarom duidelijk moeten blijken voor welke activiteiten de groeve gebruikt zal gaan worden of de gebruikers van de groeve erkende berglopers zijn en, indien zij dat niet zijn, hoe vaak, hoelang en met hoeveel personen de groeve zal worden betreden. Het totaal aantal uren dat jaarlijks personen die niet als bergloper zijn erkend in de groeve aanwezig zijn, bepaalt in belangrijke mate of sprake is van intensief of extensief gebruik. De uiteindelijke beoordeling of het gebruik intensief of extensief is, is ter beoordeling van ons college in het kader van de vergunningverlening.

Bij extensief gebruik van een groeve is de kans op ongelukken ten gevolge van een instorting in beginsel geringer dan bij intensief gebruik. Toch dient ook bij extensief gebruik de gesteentemechanische veiligheid beoordeeld te worden, omdat anders geheel geen uitspraak gedaan kan worden over de kans op een ongewenste gebeurtenis. Bij de aanvraag om een vergunning voor extensief gebruik van een groeve dient een kaart gevoegd te worden waarop de (in gesteentemechanisch opzicht) veilige gebieden zijn aangegeven. De veiligheid moet zijn vastgesteld door minimaal een visuele inspectie waarbij zowel plafond- als pilaar- als grovestabiliteit zijn beoordeeld door iemand met voldoende deskundigheid. De bevindingen van deze inspectie worden ook in een rapport vastgelegd. Omdat de pilaar- en plafondstabiliteit in de tijd kan veranderen, wordt in het rapport beschreven wanneer een volgend onderzoek nodig wordt geacht.

3.1.2 Deskundige

Alleen een deskundige op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van mergelgroeven kan vaststellen of een groeve veilig is voor intensief dan wel extensief gebruik. In de eerdergenoemde Handreiking van 29 maart 2018 wordt nader omschreven aan welke criteria moet worden voldaan om als “deskundige” te kunnen worden beschouwd.

3.2 Beoordeling van de aanvraag

Zoals onder 1 is toegelicht, is een vergunning aangevraagd voor het voorgenomen regelmatig gebruik van het daarvoor gekeurde gedeelte van de groeve voor vleermuistellingen, erkend berglopen en rondleidingen.

Gelet op dit voorgenomen gebruik dient de aanvraag te worden beschouwd als een aanvraag om vergunning voor **intensief** gebruik van het betreffende gedeelte van de groeve.

Ingevolge het bepaalde in artikel 151, tweede lid, juncto artikel 146, tweede lid, van het Mijnbouwbesluit, worden aanvragen om een vergunning of tot wijziging van een verleende vergunning voor gebruik van een groeve voor een ander doeleinde dan het winnen van kalksteen slechts getoetst aan het belang van de bescherming van de veiligheid met het oog op instorting. Concreet betekent dit dat de aangevraagde vergunning slechts kan worden geweigerd, dan wel voorschriften aan de vergunning worden verbonden, ter bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.

Bij de aanvraag heeft de aanvrager resultaten overgelegd van het onderzoek naar de grovestabiliteit in de Nieuwe Groeve St. Joseph, uitgevoerd door Geocontrol (notitie met kenmerk M02004, gedateerd 30 januari 2020). Geconcludeerd wordt dat de kans op een grootschalige of kleinschalige pilaarinstorting in de komende 5 jaar zeer gering is. De eerstvolgende pilaarinspectie wordt in de winter van 2025 aanbevolen.

Daarnaast heeft de aanvrager resultaten overgelegd van het onderzoek naar de groevestabiliteit (dak) in de Nieuwe Groeve St. Joseph, uitgevoerd door Mergelbouwsteen Kleijnen, nr. G150722-19 d.d. 7-10-19. De bevindingen van dit onderzoek zijn als volgt:

De groevestabiliteit van de groeve is gecontroleerd door middel van een visuele inspectie en het afkloppen van het dak. Het gecontroleerde gedeelte van de groeve veilig voor het door de aanvrager beoogde gebruik. Geadviseerd wordt de groevestabiliteit (dak en pilaar) in het najaar 2021 weer te laten controleren

Bovengenoemde onderzoeksinspanningen zijn verwoord in het aan de vergunning verbonden voorschrift 2.2.

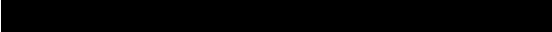
Conclusie

Gezien het vorenstaande, bestaat er vanuit het belang van de bescherming van de veiligheid met het oog op instorting geen aanleiding om de aangevraagde vergunning te weigeren. De vergunning kan worden verleend, onder het stellen van beperkingen en voorschriften in het belang van de veiligheid met het oog op instorting.

4

Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten,

Gelet op het bepaalde in artikel 52 van de Mijnbouwwet, de artikelen 151 en 152 van het Mijnbouwbesluit en artikel 1.9.2 van de Mijnbouwregeling, alsmede gezien het vorenoverwogene, aan

1. vergunning te verlenen voor het gebruik van het betreffende gedeelte van de Nieuwe Groeve St. Joseph voor intensief gebruik en erkend berglopen, zoals beschreven in de aanvraag ontvangen op 6 februari 2020 en met geel weergegeven gangdelen, weergegeven in de bij dit besluit behorende groevekaart in hoofdstuk 6;
2. de aanvraag ontvangen op 6 februari 2020 deel te laten uitmaken van de vergunning, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken;
3. aan de vergunning de beperkingen te stellen en voorschriften te verbinden, zoals opgenomen in hoofdstuk 5.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving
team Vergunningen

5

Voorschriften

1. Geldigheidsbepalingen

- 1.1 De vergunning treedt in werking met ingang van de dag na die waarop het besluit is bekend gemaakt.
- 1.2 De in de groevekaart, hoofdstuk6, met geel aangegeven gangdelen mogen betreden worden, behoudens en voor zover uit een aanbeveling van een onafhankelijk deskundige naar aanleiding van nader onderzoek als bedoeld in voorschrift 2.2 of voorschrift 2,4 mocht blijken dat de gesteentemechanische veiligheid van de met geel aangegeven gangdelen niet is gewaarborgd.
De met zwart en wit aangegeven gangdelen, in de legenda genaamd “Groevegangen niet gekeurd, geen gebruik” (wit) en “Groevegangen afgekeurd voor gebruik” (zwart), mogen niet betreden worden.
- 1.3 De aan deze vergunning gestelde beperkingen en verbonden voorschriften kunnen worden gewijzigd indien dat gerechtvaardigd wordt door het belang van bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.
- 1.4 Onverminderd de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang dan wel een last onder dwangsom op te leggen, kan deze vergunning ingetrokken worden indien op enig moment wordt gehandeld in strijd met deze vergunning of de daaraan verbonden voorschriften.

2. Gesteentemechanische veiligheid

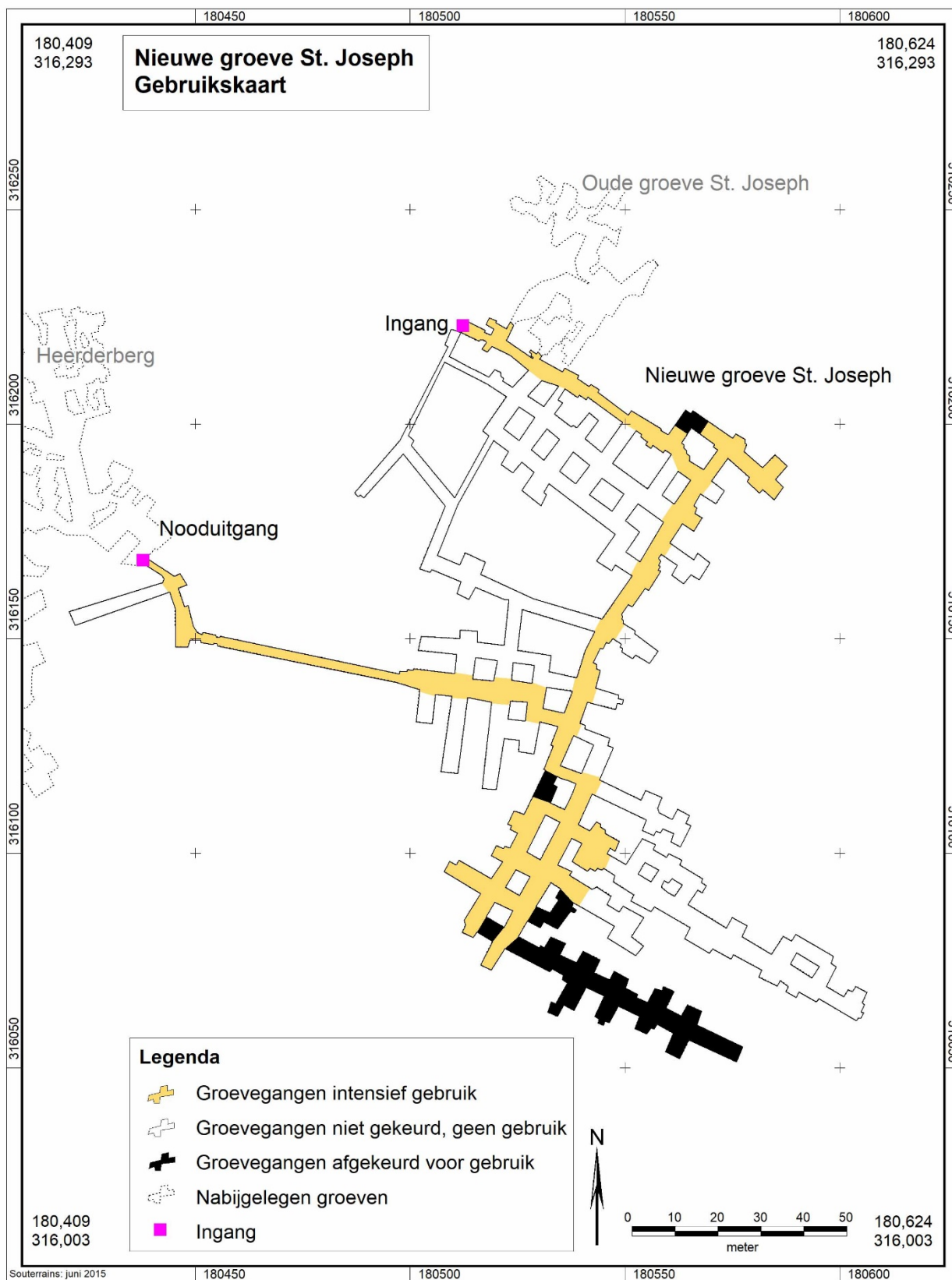
- 2.1 De gesteentemechanische veiligheid van de groeve dient periodiek te worden bepaald door metingen van de grovestabiliteit door een onafhankelijke deskundige als bedoeld in de als bijlage 1 bij dit besluit gevoegde “Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 29 maart 2018”, in opdracht van de vergunninghouder. De metingen betreffen visueel en instrumenteel onderzoek.
- 2.2 De grovestabiliteit (pilaar- en plafondstabiliteit) van het gedeelte van de groeve waarvan op grond van deze vergunning gebruik mag worden gemaakt dient, conform het gestelde in het bij de aanvraag gevoegde rapport van Mergelbouwsteen Kleijnen, nr. G150722-19 d.d. 7-10-19, vóór 01-11-2021 in opdracht van de vergunninghouder, te worden onderzocht zoals beschreven in bijlage 1 ‘Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 29 maart 2018. De pilaarstabiliteit dient voor 01-12-2025 opnieuw onderzocht en gerapporteerd te zijn.
De frequentie en aard van de hierna volgende onderzoeken naar de grovestabiliteit dienen in overeenstemming met de aanbevelingen bedoeld in voorschrift 2.3 te worden uitgevoerd.

- 2.3 De onafhankelijke deskundige vertaalt de resultaten van het onderzoek naar de gesteentemechanische veiligheid, als bedoeld in voorschrift 2.2, binnen 3 maanden na uitvoering van deze metingen in aanbevelingen. Deze aanbevelingen dienen tenminste te omvatten de termijn waarbinnen opvolgend onderzoek naar de groevestabiliteit door een onafhankelijke deskundige dient plaats te vinden, de aard van dit onderzoek en – zo daartoe aanleiding bestaat – de overige te treffen maatregelen om de gesteentemechanische veiligheid van de groeve te waarborgen. De aanbevelingen dienen door de vergunninghouder zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen de door de onafhankelijke deskundige aanbevolen termijn, te worden opgevolgd. Van het opvolgen van bedoelde aanbevelingen binnen deze termijn kan uitsluitend ingeval van dringende redenen worden afgeweken, nadat ons college op een daartoe strekkend verzoek schriftelijk heeft ingestemd met een daarbij te bepalen langere termijn voor het opvolgen van de aanbevelingen.
- 2.4 Indien tussentijds blijkt dat de gesteentemechanische veiligheid van het gedeelte van de groeve waarvan op grond van deze vergunning gebruik mag worden gemaakt in gevaar kan komen, dan wordt, onverminderd de desbetreffende mededeling aan ons college als bedoeld in artikel 159 van het Mijnbouwbesluit, in opdracht van de vergunninghouder, door een onafhankelijke deskundige onverwijld aanvullend onderzoek naar de groevestabiliteit verricht.
- 2.5 Zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 14 dagen na de in voorschrift 2.3 genoemde termijn van 3 maanden verstrekt de vergunninghouder de resultaten van het onderzoek naar de gesteentemechanische veiligheid en de aanbevelingen van de onafhankelijke deskundige aan ons college.
- 2.6 In geval van overtreding van voorschrift 2.3 mag geen gebruik meer worden gemaakt van de vergunning, totdat de aanbevelingen van de onafhankelijke deskundige zijn opgevolgd.
- 2.7 De vergunninghouder treft maatregelen ter voorkoming dat andere delen van de groeve dan het gedeelte waarvan op grond van deze vergunning gebruik mag worden gemaakt, worden betreden.
De vergunninghouder treft daartoe tenminste die maatregelen die in aanvraag worden genoemd. De maatregelen houden tenminste in dat op de grens tussen het gedeelte waarvan op grond van deze vergunning gebruik mag worden gemaakt en de andere delen van de groeve over de volledige gangbreedte wordt voorzien in hetzij een rood-wit markeringslint op een hoogte van ongeveer 1 meter boven de vloer van de gang, hetzij een muur of ander bouwwerk van tenminste 20 cm hoog.

3. **Verandering doeleinden van gebruik**

- 3.1 De vergunning geldt tevens voor een ander doeleinde van gebruik dat niet is voorzien in de vergunning, onder voorwaarde dat:
- a. het belang van de veiligheid met het oog op instorting is gewaarborgd;
 - b. het voornemen tot het gebruik voor dat andere doeleinde door de vergunninghouder tenminste 4 weken tevoren schriftelijk aan ons college is gemeld, en

- c. ons college aan de vergunninghouder schriftelijk heeft verklaard geen bedenkingen te hebben tegen het voorgenomen andere doeleinde van gebruik.
- 3.2 De verklaring als bedoeld in het eerste lid, onder c, kan slechts worden geweigerd ter bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.
- 3.3 Bij de verklaring als bedoeld in het eerste lid, onder c, kunnen in het belang van de veiligheid met het oog op instorting beperkingen worden gesteld aan het voorgenomen andere doeleinde van gebruik.
- 3.4 Het eerste lid is niet van toepassing buiten het gebied waarvoor de vergunning geldt of op het winnen van kalksteen.
- 4. **Erkend berglopen**
- 4.1 Indien de vergunninghouder beschikt over een zorgsysteem dat voldoet aan de criteria van bijlage A van de als bijlage 1 bij dit besluit gevoegde “Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 29 maart 2018”, mag de vergunninghouder onder dit zorgsysteem erkende berglopers van de vergunde delen van de groeve gebruik laten maken. Eenmalig en tenminste 4 weken voor de beoogde aanvang van dit gebruik door erkende berglopers, meldt de vergunninghouder het zorgsysteem aan het bevoegd gezag.” De erkende berglopers vallen niet onder artikel 3.1.

7 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg Postbus 950, 6040 AZ ROERMOND.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

8 Afschriften

Een afschrift van dit besluit hebben wij gezonden aan:

- Johanna de Goede, Pater Kustersweg 18, 6267 NL Cadier en Keer:
- , als beschikking op de aanvraag;
- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Eijsden-Margraten, Postbus 10, 6269 ZG ter kennisneming;
- Joep Orbons, St. Jozefstraat 45, 6245 LL Eijsden, ter kennisneming;

Bijlage 1 - Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven 29 maart 2018

Inleiding

De laatste 400 jaar is er in de mergelgroeven in Zuid-Limburg commercieel mergel gewonnen. Tegenwoordig wordt alleen nog in de groeve van Sibbe (gemeente Valkenburg aan de Geul) mergel gewonnen. Veel groeven worden momenteel voor andere doeleinden gebruikt dan mergelwinning. Evenals voor de winning van mergel is voor dit gebruik een vergunning nodig op grond van de Mijnbouwwetgeving. Criterium bij de verlening van deze vergunningen en de aan de vergunningen te verbinden voorschriften is de gesteentemechanische veiligheid van de betreffende groeve met het oog op instorting.

Gebruik groeve voor ander doeleinden dan winning

De volgende categorieën gebruik van een groeve worden onderscheiden:

1. Extensief gebruik (door niet erkende berglopers)
2. Intensief gebruik (door niet erkende berglopers)
3. Gebruik door erkende berglopers

Extensief gebruik van een groeve

Onder extensief gebruik wordt verstaan het incidenteel beperkt gebruik van een groeve door één of enkele, niet als bergloper erkende personen, waarbij wordt verstaan onder:

- a. incidenteel: maximaal 10 bezoeken per jaar per groeve hectare;
- b. beperkt: maximaal 100 gebruiksuren per jaar per groeve hectare;
- c. enkele personen = groepen bestaand uit maximaal 5 personen¹ waarvan minimaal 1 persoon de weg in de groeve kent en in staat is onveilige situaties te herkennen.

Indien een groeve wordt gebruikt door meerdere vergunninghouders dan moet het totaal aantal toegestane bezoeken worden verdeeld over deze vergunninghouders.

Voorbeelden van extensief gebruik kunnen zijn:

- Incidenteel onderzoek: (cultuur)historisch, flora/fauna (bijv. vleermuistellingen), geologisch, genealogisch, aardkundig;
- Incidenteel kleinschalig bezoek aan de groeve van personen onder begeleiding.

Intensief gebruik van een groeve

Intensief gebruik van een groeve is alle gebruik van een groeve dat niet kan worden aangemerkt als extensief gebruik of als gebruik door erkende berglopers. Intensief gebruik is bijvoorbeeld het regelmatig gebruik van een groeve voor het houden van rondleidingen, het gebruik als restaurant of het houden van

¹ Meerdere groepen mogen zich op hetzelfde moment in de groeve bevinden zolang deze groepen zich op een zodanige afstand van elkaar bevinden dat de groepen duidelijk van elkaar te onderscheiden zijn.

een kerstmarkt. Een incidentele rondleiding met een groep bestaand uit niet meer dan 5 personen kan als extensief gebruik worden beschouwd, iedere rondleiding met een groep van meer dan 5 personen die geen erkende berglopers zijn valt per definitie in de categorie intensief gebruik.

Gebruik door erkende berglopers

Berglopers zijn ervaren wandelaars in de onderaardse gangenstelsels van de mergelgroeven. Bij wijze van hobby doen zij bijvoorbeeld onderzoek naar de flora, fauna en geologie van de gangenstelsels, de historie van de groeven en dragen zij bij aan het onderhoud en behoud van de groeven. Uit de aanvraag c.q. de vergunning moet blijken wat het gebruik door erkende berglopers concreet inhoudt.

Berglopers die zijn erkend vormen de derde categorie ander gebruik van een groeve. Deze erkende berglopers hebben een opleiding (theorie en praktijk) in de gesteentemechanische veiligheid van groeven succesvol afgerond, hebben een minimum aantal uren in de groeven gelopen en kennen de weg in die groeven waarvoor zij zijn erkend goed (zie bijlage 1). Hierdoor zijn zij, in tegenstelling tot degenen die slechts incidenteel een groeve bezoeken, in staat om wijzigingen in de gesteentemechanische veiligheid van de groeve op te merken en daar adequaat op te reageren.

Indien erkende berglopers bezoekers meenemen in een groeve dan valt dit bezoek door deze niet als bergloper erkende personen niet onder de categorie gebruik door erkende berglopers.

Een vergunning voor extensief gebruik van een groeve kan op verzoek van de aanvrager tevens worden verleend voor gebruik door erkende berglopers. Uiteraard kan van dit onderdeel van de vergunning slechts daadwerkelijk gebruik worden gemaakt indien voor de betreffende groeve berglopers erkend zijn en het door de vergunninghouder gehanteerde (zorg)systeem van erkenning van berglopers tijdig is gemeld bij het bevoegd gezag.

Controle gesteentemechanische veiligheid

Gebruik groeve	Controle
Intensief	Pilaar-, en plafondstabiliteit
Extensief Erkende berglopers	Quickscan

De wijze waarop en de frequentie waarmee de gesteentemechanische veiligheid van een groeve moet worden gemeten is afhankelijk van het gebruik van de groeve en de ervaring van de bezoekers van de groeve. Een volledige controle van de gesteentemechanische veiligheid (dus naar pilaarstabiliteit en plafondstabiliteit) van een groeve is noodzakelijk bij intensief gebruik van de groeve door personen die geen of weinig ervaring met groeven hebben. In geval de groeve wordt gebruikt door erkende berglopers of slechts extensief wordt gebruikt kan worden volstaan met een quick scan. In bijlage 2 wordt aangegeven op welke wijze de gesteentemechanische veiligheid van een groeve kan worden gecontroleerd.

De gesteentemechanische veiligheid van een groeve wordt in beginsel bepaald door deskundigen. In Nederland zijn er geen richtlijnen voor de deskundigheid op het gebied van de gesteentemechanische

veiligheid van groeven. Evenmin bestaat er een opleiding tot 'mergeldeskundige'. Daarom wordt in bijlage 3 nader omschreven wanneer sprake is van deskundigheid, waarbij voor het verkrijgen van een vergunning geldt dat de uiteindelijke beoordeling van voldoende deskundigheid bij het bevoegd gezag ligt. Uit de aanvraag dient te blijken aan welke deskundigheid is voldaan.

Beheer

Voor het beheer van een groeve is geen vergunning op grond van de Mijnbouwwetgeving vereist. Beheer houdt verband met de bijzondere relatie van een eigenaar of anderszins zakelijk of persoonlijk gerechtigde met de desbetreffende groeve. Het gaat om activiteiten waarvan naar hun aard niet te verwachten is dat zij gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid van de groeven met het oog op instorten. Integendeel, het gaat juist om activiteiten die nodig zijn om de veiligheid van de groeven te behouden of te vergroten.

Het vorenstaande betekent overigens niet dat eigenaren of anderszins persoonlijk of zakelijk gerechtigden daarmee zonder meer zijn aan te merken als deskundigen op het gebied van mergelgroeven, die bijvoorbeeld gesteentemechanische rapporten in het kader van een vergunningaanvraag kunnen opstellen. Bepalend daarvoor zijn de criteria voor deskundigheid op het gebied voor de gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven als vermeld in bijlage 3.

Onder het beheer van een groeve wordt verstaan:

- de visuele controle (en eventuele reparatie) van de toegang of, in voorkomend geval, de toegangen van de groeve;
- de visuele controle van de groeve op tekenen van illegaal betreden;
- de primaire controle met betrekking tot stabiliteit van de groeve (gesteentemechanische veiligheid).

N.B. Onder beheer valt, gelet op artikel 151 van het Mijnbouwbesluit, niet het aanbrengen van enige wijziging in de groeve.

Criteria voor zorgsysteem “gebruik door erkende berglopers”

Wil een organisatie gebruik mogen maken van de derde categorie van ander gebruik, namelijk als erkend bergloper, dan moet zij aantonen over een op het beoogde gebruik van (het betreffende deel van) de groeve gericht zorgsysteem te beschikken en dit te hanteren zodanig dat gegarandeerd wordt dat berglopers adequaat zijn opgeleid en worden begeleid om wijzigingen van de gesteentemechanische veiligheid van de groeve te herkennen en het daarmee samenhangende gevaar op instorting onderkennen. De omschrijving van het systeem bevat daarom minimaal:

1. het curriculum, de contacturen en de kwaliteit van de opleiding(en);
2. de wijze van (eigen) controle op de te volgen cursussen;
3. de wijze van (eigen) controle dat berglopers aan alle gestelde eisen voldoen;
4. de registratie van deelnemers aan cursussen en opleidingen;
5. de wijze van registratie van groeven bezoeken en andere opgedane praktijkervaring;
6. de minimum vereiste opleidingen (inclusief opfriscursussen) en praktijkervaring om als bergloper erkend te kunnen worden;
7. op welke wijze berglopers uitvoering geven aan het vergunde gebruik.

Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat indien berglopers in een (deel van een) groeve willen berglopen, zonder hierbij de restrictie te hebben dat dit berglopen gekoppeld is aan het vergunde gebruik, dit apart vergund moet worden.

De wijze waarop de metingen/beoordeling van de gesteentemechanische veiligheid in de groeve worden uitgevoerd

Onderzoek naar pilaarstabiliteit en plafondstabiliteit

Bij de gesteentemechanische veiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen pilaarstabiliteit en plafondstabiliteit. De laatste wordt ook wel dakstabiliteit genoemd.

De pilaarstabiliteit zegt iets over de kans op een grootschalige instorting en doet een uitspraak over de vraag of de pilaren sterk genoeg zijn om het daarboven gelegen gesteentelagen te dragen. Bij het onderzoek wordt door middel van o.a. berekeningen een uitspraak gedaan over de pilaarstabiliteit en de kans op een grootschalige instorting.

Als de pilaarstabiliteit voldoende is, wil dat niet zeggen dat er geen losse stukken uit het plafond kunnen vallen. Daarom is het noodzakelijk om ook een onderzoek uit te voeren naar de plafondstabiliteit. Dit gebeurt door het 'afkloppen' van het plafond.

Omdat de pilaar- en plafondstabiliteit in de tijd kan veranderen, wordt in het rapport beschreven wanneer een volgend onderzoek nodig wordt geacht.

Quickscan (extensief gebruik en gebruik door erkende berglopers)

Bij extensief gebruik van een groeve is het risico (= kans x effect) per definitie geringer dan bij intensief gebruik. Toch dient ook bij extensief gebruik de gesteentemechanische veiligheid beoordeeld te worden, omdat anders geheel geen uitspraak gedaan kan worden over de kans op een ongewenste gebeurtenis.

Bij de aanvraag om een vergunning voor extensief gebruik van een groeve dient een kaart gevoegd te worden waarop de (in gesteentemechanisch opzicht) veilige gebieden zijn aangegeven. De veiligheid moet zijn vastgesteld door minimaal een visuele inspectie waarbij zowel plafond- als pilaar- als grovestabiliteit zijn beoordeeld door iemand met voldoende deskundigheid. Het voordeel van de quickscan is dan ook dat de pilaarstabiliteit niet berekend hoeft te worden en het plafond niet volledig afgeklopt hoeft te worden. De bevindingen van deze inspectie worden ook in een rapport vastgelegd.

Omdat de pilaar- en plafondstabiliteit in de tijd kan veranderen, wordt in het rapport beschreven wanneer een volgend onderzoek nodig wordt geacht.

Criteria voor deskundigheid op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven

Een deskundige moet de gesteentemechanische veiligheid van een groeve kunnen beoordelen door middel van controles van de dak- en pilaarstabiliteit van de groeve. Een deskundige moet kunnen aangeven:

- wanneer een groeve veilig is om te betreden of aldaar te vertoeven in verband met instortingsgevaar;
- hoe onveilige situaties kunnen worden herkend en worden vermeden;
- hoe van een onveilige situatie een veilige situatie gemaakt kan worden.

Om als deskundige op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van een groeve te kunnen worden beschouwd moet een deskundige aan de volgende criteria voldoen:

Kennis hebben van:

- Gesteentemechanica;
- Geologie van Zuid-Limburg (stratigrafie van de kalksteenlagen in Zuid-Limburg);
- Materiaaleigenschappen van de Zuid-Limburgse kalksteen.

én

Praktijkervaring

- Ervaring op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid verkregen tijdens het uitoefenen van een beroep op het gebied van winning, onderhoud of onderzoek van kalksteengroeven van minstens 5 jaar (niet langer dan 5 jaar geleden).

Algemeen

Over de deskundige mogen geen gerechtvaardigde twijfels/bezwaren over zijn/haar bekwaamheid/geschiktheid/onafhankelijkheid bestaan.

Bijlage 2 – Aanvraag artikel 151 Mijnbouwbesluit voor De Nieuwe Groeve St. Joseph d.d. 6 februari 2020